

ditionella mönster; sidenstoff blir vanligare än ylle. De rika fynden i koptiska gravar ha sitt intresse inte minst därför att de tydligt visa, hur den antika profandräkten övergår i den kristna liturgiska dräkten.

Den bysantiska konsten är som ett mäktigt drama: den skildrar det världshistoriska mötet mellan två kulturvärldar; den hedniska hellenismen infekteras med ett nytt livskraftigt innehåll. Den tusenåriga historien visar dessa kraffers spel av egenartad växelverkan, ett stigande och fallande.

Bengt Cnattingius.

Lägre Organistexamen.

Den 1 juli 1931 trädde de nya stadgandena angående avläggande av lägre organistexamen i landsorten inför särskild av musikaliska akademien förordnad examinator i kraft. Såsom tidigare meddelats i denna Tidsskrift har musikaliska akademien redan till juli månad utsatt dagar för examensprov enligt dessa nya stadganden, som kunde avläggas i Uppsala, Lund, Göteborg, Kalmar, Linköping, Falun, Härnösand och Luleå. Då det kunde vara av intresse att se i vilken utsträckning denna möjlighet utnyttjats har Red. hänvänt sig till de olika examensställena och införskaffat uppgifter om årets prov. Nedan lämnas meddelande om de inkomna uppgifterna.

I Uppsala avlades examen den 20—21 juli. Examinator: domkyrkoorganist H. Weman; Akademiens ombud: professor O. Olsson, Stockholm och domkyrkoorganist H. Lindquist, Västerås; domkapitlets ombud: domprosten G. Lizell. Till examen hade tre anmälts, vilka samtliga avlade godkända prov. Utexaminerade äro: folkskollärare Ragnar Israelsson, Uppsala, folkskollärare Hilmer Svensson, Kvänum, Västergötl., och stud. Sigurd Walldén Huvudsta, av vilka den förstnämnde deltagit i den vid seminariet anordnade kyrkomusik-kursen.

I Lund tjänstgjorde musikdirektör A. Boberg, Malmö, som examinator, musikdirektörerna S. Sjöberg, Karlskrona och B. Anrep-Nordin, Göteborg, som musikaliska akademiens ombud och professor G. Aulén, Lund som domkapitlets. Följande prov godkändes: fröken Gunnel Aldén, Augerum, folkskollärarna Nils Andersson, Verum, John Jonasson, Arlöv och Sven Nelander, Malmö samt sem.-eleven Gunnar Håkansson, Gärsås.

Vid organistexamen i Göteborg, den 20 juli, hade till examinator förordnats domkyrkoorganist H. Asplöf och som akademiens ombud domkyrkoorganist I. Widéen, Skara samt musikdirektör B. Anrep-Nordin och som domkapitalets domk.-komminister R. Jansson. Tre anmälningar hade inkommit, samtliga godkändes, nämligen: Elov Bern, Ulricehamn, R. Morland, Göteborg, och G. Botzén, Göteborg.

I Kalmar avlades examen den 20—24 juli med musikdirektör D. Becker som examinator, och musikdirektörerna S. Sjöberg, Karlskrona och H. Cederwall, Norrköping såsom akademiens sensorer, samt utn. kyrkoherden J. L. Wahlgren, Kalmar, som domkapitlets ombud. Av nio inkomna anmälningar återtogos två, en förhindrades infinna sig, övriga godkändes. De godkända voro stud. Artur Vilhelm Fahl, Karlskrona, folkskollärarna Karl Ivar Hansson, Långsjö, Einar Oskar Henningsson, Blentarp, Oskar Gerhard Artur Nordström, Gunnarskog, stud. Axel Gunnar Salomonsson, Huskvar-

na, småskollärarinnan Greta Gunborg Settergren, Kalmar.

I Linköping förrättades examen den 3 augusti av domkyrkoorganist R. Darel med domkyrkoorganist I. Widéen och musikdirektör H. Cederwall som musikaliska akademiens ombud och kyrkoherde F. M. Allard, Örtomta, som domkapitlets. Tre anmälningar hade inkommit, av vilka två återtogos. Folkskolläraren Georg Valfrid Kindlund, Kristberg godkändes.

Den 29 juli förrättades examen i Falun av musikdirektör C. Rogberg. Som akademiens ombud fungerade musikdirektör A. Jobs, Falun och domkyrkoorganist H. Lindquist, samt som domkapitlets domkyrkosyssloman H. Berggren, Västerås. Fyra anmälning-

gar hade inkommit. Samtliga godkändes: folkskollärarna Erik V. Bolin, Ekshärad, Värmland, Hjalmar F. H. Mattson, Ekby, Skaraborgs l., Sten O. M. Pettersson, från Yxnerum, Östergötl. l. och Vilhelm G. A. Zachrisson från Ovansjö, Gävleborgs l.

I Luleå förrättades examen den 20—21 juli av domkyrkoorganist G. Harlin. Akademiens ombud voro musikdirektörerna S. Holmberg, Kiruna, och A. Nordvall, Umeå, domkapitlets domprosten J. Hansson, Luleå. De sex anmälda godkändes: Arne Hansson, Frösön, Sigvard Viklander, Åre, Gustaf Viklund, Jörn, Astrid Ökvist, Luleå, Uno Garnell, Luleå, Hilding Noreus, Holmsund, Alvar Granström, Kalix.

Recensioner.

Om orgel.

Karl Gustav Fellerer: Orgel und Orgelmusik; ihre Geschichte. Dr. Benno Filser Verlag G. M. B. H., Augsburg.

"Varje konstverk bestämes av den skapandes personlighet . . . Men den konstnärliga personligheten är bunden vid den genom de mest olika faktorer bestämda individualiteten, dock även vid överindividuella faktorer, såsom rum och framförallt tid. *Tiden* är den starkaste kollektiva förbindelsen mellan enstaka konstnärliga personligheter . . . Våra instruments historia visar att deras vardande och förgänglighet såväl som deras växlande betydelse och fullkomning icke blott är beroende av tekniska problem utan att deras utveckling även står i största sammanhang med utvecklingen av ton-diktningen under skilda tidsperioder. Ett instruments utveckling går hand i hand med kompositionens och bägge bestämmas av sin tids konstnärliga inställning; de äro beroende av varandra."

Hur detta historiens vittnesbörd äger sin tillämpning också i fråga om orgelkonstens utveckling, därom vill föreliggande arbete framlägga bevis. Dess författares utpräglade historiska syn träder läsaren till mötes på varje sida. Namn, vare sig det gäller orgelbyggare eller orgelspelare få träda tillbaka för saksammanhanget och möta en endast där de varit av avgörande betydelse för utvecklingen. Att förf:s inställning till nutida orgelproblem icke endast är rotad i historien utan även bestämes med hänsyn till den levande orgelkonsten av i dag, framgår av följande rader: "Orgeln är ett konstverk, som i varje enskilt fall bör gestaltas individuellt, nej, *måste* så gestaltas. En fabriksmässig produktion enligt vissa "katalogtyper" är redan på grund av helt olika rumsakustiska förhållanden icke möjlig, även om dylika försök redan blivit gjorda. Härmed torde också förf. bekant färg rörande den tyska orgelbranschen. Denna orgelbok kan